

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
Švietimo, mokslo ir sporto ministro
2022 m. kovo 16 d.
įsakymu Nr. V-391

**VILNIAUS AGROEKOLOGIJOS MOKYMO CENTRO
PASLAUGŲ, DARBŲ BEI PRODUKCIJOS KAINŲ IR TARIFŲ NUSTATYMO
TAISYKLĖS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Vilniaus agroekologijos mokymo centro (toliau – Centras) siekiamybė – būti socialiai atsakinga švietimo įstaiga. Vienas iš Centro tikslų - tenkinti akademinės bendruomenės ir vietos bendruomenės poreikius, užtikrinant kokybišką Centro mokymo ir mokymosi aplinką. Populiarinti pirminį ir tęstinį profesinį mokymą, užtikrinant regiono visuomeninį kvalifikacijos kėlimo ir kompetencijų tobulinimo poreikį. Centras, būdamas vietos bendruomenės dalimi, teikia vienokias ar kitokias paslaugas, siūlo savo vykdoma veikla sukurtus produktus ir juos realizuoja, taip didindama Centro pajamas ir bendrąjį pelną, kuris didina Centro biudžetą. Tai padeda siekti Centrai savo užsibrėžtų strateginių tikslų, užtikrinant kokybišką Centro ugdytinių mokymą ir mokymąsi.

2. Šiomis paslaugų, darbų bei produkcijos kainų ir tarifų nustatymo taisyklėmis (toliau – Taisyklės) yra užtikrinama teisinga ir objektyvi kainų ir konkurencijos politika, įgyvendinant sklandų pajamų įmokų valdymą.

3. Centro įstatuose nurodytos tokios veiklos, susietos su teikiamomis paslaugomis, darbais bei pagaminta produkcija, kurias vykdydamas Centras gali uždirbti pajamas:

- 3.1. kitas mokymas (85.5);
- 3.2. sportinis ir rekreacinis švietimas (85.51);
- 3.3. kultūrinis švietimas (85.52);
- 3.4. vairavimo mokyklų veikla (85.53);
- 3.5. kitas, niekur kitur nepriskirtas švietimas (85.59);
- 3.6. švietimui būdingų paslaugų veikla (85.60);
- 3.7. vienmečių augalų auginimas (01.1);
- 3.8. daugiamečių augalų auginimas (01.2);
- 3.9. grūdinių (išskyrus ryžius), ankštinių ir aliejinių sėklų auginimas (01.11);
- 3.10. bulvių auginimas (01.13.10);
- 3.11. daržovių auginimas atvirame grunte (01.13.30);
- 3.12. gėlių auginimas (01.19.10);
- 3.13. sėklavaisių ir kaulavaisių auginimas (01.24);
- 3.14. kitų vaismedžių, uogakrūmių ir riešutmedžių vaisių auginimas (01.25);
- 3.15. aliejinių augalų vaisių ir uogų auginimas (01.26);
- 3.16. prieskoninių, kvapiųjų, vaistinių ir kitokių farmacijos pramonėje naudojamų augalų auginimas (01.28);

- 3.17. augalų auginimas (01.30);
- 3.18. gyvulininkystė (01.4);
- 3.19. augalininkystei būdingų paslaugų veikla (01.61);
- 3.20. žemės ūkio augalų tręšimas mineralinėmis ir organinėmis trąšomis (01.61.20);
- 3.21. miško medžių auginimas ir kita miškininkystės veikla (02.10);
- 3.22. vaisių, uogų ir daržovių sulčių gamyba (10.32);
- 3.23. aliejaus ir riebalų gamyba (10.41);
- 3.24. duonos gamyba, šviežių konditerijos kepinų ir pyragaičių gamyba (10.71);
- 3.25. kitų maisto produktų gamyba (10.8);
- 3.26. tekstilės audimas (13.20);
- 3.27. kitų medienos gaminių gamyba; gaminių iš kamštienos, šiaudų ir pynimo medžiagų gamyba (16.29);
- 3.28. muilo ir ploviklių, valiklių ir blizgiklių, kvepalų ir tualetų priemonių gamyba (20.4); kitų cheminių medžiagų gamyba (20.5);
- 3.29. eterinio aliejaus gamyba (20.53);
- 3.30. kitų, niekur kitur nepriskirtų, cheminių medžiagų gamyba (20.59);
- 3.31. keraminių buities ir puošybos gaminių bei dirbinių gamyba (23.41);
- 3.32. kitų keraminių gaminių ir dirbinių gamyba (23.49);
- 3.33. kitų metalo gaminių gamyba (25.9);
- 3.34. kitų įrankių gamyba (25.73);
- 3.35. niekur kitur nepriskirta gamyba (32.9);
- 3.36. mašinų remontas (33.12);
- 3.37. variklinių transporto priemonių techninė priežiūra ir remontas (45.20);
- 3.38. duonos, bandelių, konditerijos gaminių ir cukraus saldumynų mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse (47.24);
- 3.39. kosmetikos ir tualetų reikmenų mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse (47.75);
- 3.40. gėlių, sodinukų, sėklų, trąšų, naminių gyvūnėlių ir jų ėdalo mažmeninė prekyba specializuotose parduotuvėse (47.76);
- 3.41. užsakomasis pardavimas paštu arba internetu (47.91);
- 3.42. keleivių vežimas autobusais mieste ir priemiestyje (49.31.10);
- 3.43. krovinių kelių transportas (49.41);
- 3.44. sandėliavimas ir saugojimas (52.10);
- 3.45. apgyvendinimo veikla, kodas (55);
- 3.46. poilsiautojų ir kita trumpalaikio apgyvendinimo veikla (55.20);
- 3.47. vaikų poilsio stovyklų veikla (55.20.20);
- 3.48. kita apgyvendinimo veikla (55.90);
- 3.49. maitinimo ir gėrimų teikimo veikla, kodas (56);
- 3.50. kitų maitinimo paslaugų teikimas (56.29);
- 3.51. nekilnojamo turto operacijos, kodas (68);
- 3.52. nuosavo arba nuomojamo nekilnojamo turto nuoma ir eksploatavimas (68.20);
- 3.53. automobilių ir lengvųjų variklinių transporto priemonių nuoma ir išperkamoji nuoma (77.11);
- 3.54. sporto įrangos nuoma (77.21.40);

- 3.55. žemės ūkio mašinų ir įrenginių nuoma ir išperkamoji nuoma (77.31);
- 3.56. kitų išankstinio užsakymo ir susijusių paslaugų veikla (79.9);
- 3.57. kraštovaizdžio tvarkymas (81.30).

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Rinkodara – pirkimo - pardavimo santykiais grindžiamos ūkio sistemos kūrimo procesas, kurio metu suformuojama vienokio ar kitokio pobūdžio rinka bei verslo įmonės ar individo tikslų siekimo toje rinkoje sąlygos. Šiuolaikinė rinkodara suprantama kaip 4 pakopų vyksmas:

- 4.1. galimų vartotojų ir jų poreikių aibės analizė ir apibrėžimas;
- 4.2. vartotojų dėmesio pritraukimas;
- 4.3. vartotojų požiūrio išaiškinimas ar prekių, paslaugų pasiūlymų pripažinimas vartotojų tarpe;

4.4. galimų vartotojų vertimas naudą nešančiais.

5. Kainodara – vienas iš rinkodaros komplekso elementų, nurodantis prekės kainos nustatymo metodą, paprastai išskiriami pagrindiniai trys kainos nustatymo metodai:

- 5.1. į sąnaudas orientuota kainodara;
- 5.2. į konkurentus orientuota kainodara;
- 5.3. į vartotoją (paklausą) orientuota kainodara.

6. Vartotojas arba konsumentas (galutinis vartotojas) – asmuo, perkantis iš gamintojo ir tiesiogiai suvartojantis prekes ar paslaugas. Vartotojas visų pirma turi būti fizinis asmuo. Juridinį asmenį galima laikyti konsumentu, jei jis pirktų prekių ar gautų paslaugų tiesiogiai nenaudos savo veikloje. Pagal teisinę praktiką vartotojas yra asmuo, kuris pareiškia norą pirkti, perka ir naudoja prekę ar paslaugą su verslu ar profesija nesusijusiu tikslu, t. y. vartotojo asmeniniams, šeimos, namų ūkio poreikiams tenkinti.

7. Prekę – ekonomikoje ir rinkodaroje yra visa tai, kas gali patenkinti poreikį ir yra siūloma rinkai, siekiant sudominti, paskatinti įsigyti ir vartoti ar naudoti. Prekę – rinkodaros komplekso elementas, apimantis sprendimus ir veiksmus, susijusius su pardavimo objekto kūrimu ir keitimu.

8. Paslauga – bet kuri veikla ar nauda, kurią viena šalis gali pasiūlyti kitai ir kuri yra nemateriali bei negali tapti nuosavybe. Paslaugos teikimas gali būti susijęs arba nesusijęs su materialiu produktu.

9. Kaina – tai pinigine prekės vertės išraiška. Kaina – marketingo komplekso elementas, apimantis sprendimus ir veiksmus, susijusius su kainų nustatymu ir keitimu. Įmonė, nustatydamą savo prekėms kainas, pirmiausia siekia padengti gamybos kaštus ir gauti pelną. Tačiau galutinę kainos lygį lemia konkurencija, kuri gali priversti įmonę sumažinti pradinę nustatytą kainą arba ją padidinti.

10. Savikaina – prekės pagaminimo ar paslaugos suteikimo vertė gamintojui ar paslaugos teikėjui. Savikaina apskaičiuojama atskirai kiekvienos produkcijos ir paslaugos rūšiai, kintamosioms išlaidoms proporcingai paskirstant pastoviąsias išlaidas. Žinant savikainą, galima lengviau nustatyti kainą, planuoti pelną, o jei pardavimo kaina mažesnė už savikainą – nuspręsti negaminti produkcijos ar nebeteikti paslaugų.

11. Kintamosios išlaidos – išlaidos, kurių dydis priklauso nuo pagamintos produkcijos kiekio. Kintamosioms išlaidoms priskiriamos išlaidos, tiesiogiai padarytos produkcijai pagaminti ar paslaugai suteikti. Tai tokios išlaidos, kurios tiesiogiai priklauso nuo gamybos apimtys. Prie kintamųjų išlaidų galima priskirti tokias išlaidas, kaip sunaudotos medžiagos, staklių nusidėvėjimas ir kitas.

12. Pastoviosios išlaidos – išlaidos, kurių dydis yra pastovus ir nepriklauso nuo gaminamos produkcijos kiekio. Pastoviosioms išlaidoms galima priskirti administracijos išlaikymą, patalpų nusidėvėjimą ir kitas išlaidas. Pastoviosios išlaidos, kalkuliuojant savikainą padalinamos proporcingai pagal tiesiogiai sunaudotas medžiagas, vienai paslaugai atlikti sugaištą darbuotojų laiką, o jei nėra jokių akivaizdžių kintamųjų išlaidų ar jos labai mažos, tai jos paskirstomos tiesiog iš akies.

13. Tiesioginės gamybos išlaidos - tai išlaidos, kurias be didelių apskaitos darbo sąnaudų galima tiesiogiai priskirti gaminamai produkcijai. Pvz.: pagrindines žaliavas (medžiagas), komplektuojamus gaminius ir tiesioginio darbo užmokesčio išlaidas.

14. Netiesioginės gamybos išlaidos - tai išlaidos priskiriamos pagalbinių žaliavų (medžiagų), netiesioginio darbo užmokesčio, nusidėvėjimo bei kitų gamybos išlaidų, kurių neįmanoma priskirti tam tikriems gaminiams ar jų grupėms nepatiriant didelių sąnaudų.

15. Antkainis – tai procentinis dydis, kurį prekybininkas „užsideda“ prie parduodamos prekės savikainos už pardavimo paslaugą.

16. Pelnas – ūkinės veiklos finansuose, iš veiklos gaunama nauda, išreikšta piniginiiais vienetais (turto padidėjimas). Pelnas gaunamas, kai veiklos generuotos pajamos viršija tai veiklai sunaudotas išlaidas.

III SKYRIUS

PASLAUGŲ, DARBŲ BEI PRODUKCIJOS KAINŲ IR TARIFŲ NUSTATYMAS

17. Centras taiko į sąnaudas ir į vartotoją (paklausą) orientuotą kainodarą.

17.1. Į sąnaudas orientuota kainodara – tai sąnaudų padengimo kainodara kai kiekvieno produkto ar paslaugos kaina priklauso nuo to, kiek sąnaudų jį sukuria.

17.2. Į vartotoją (paklausą) orientuota kainodara, kai pirmiausia išsiaiškinama, ar prekei, paslaugai yra vartotojas ir kokią vertę prekę ar paslauga jam sudaro. Toliau vertinama, ar vartotojo (rinkos) pasirengimas mokėti atitinkamą kainą už siūlomą prekę ar paslaugą nėra žemesnis bent jau už prekės ar paslaugos savikainą. Jeigu sąlygos tenkinamos, prekę ar paslauga yra siūloma vartotojui.

18. Paslaugų savikaina skaičiuojama naudojant procesinį savikainos kalkuliavimo metodą, nes teikiamos standartinės paslaugos, ir joms nedaro įtakos tam tikro užsakovo keliami pageidavimai. Tokiu atveju apskaičiuojama per tam tikrą laikotarpį paslaugų teikimo procese padaryta išlaidų suma, kuri paskirstoma per tą patį laikotarpį suteiktoms paslaugoms, taip apskaičiuojant vidutinę vienos standartinės paslaugos savikainą. Visos su paslaugų teikimu susijusios išlaidos yra tam tikrais būdais tiesiogiai arba netiesiogiai, t. y. jas paskirstant, įskaičiuojamos į paslaugų savikainą.

19. Prekių (produkcijos) pardavimo savikainą sudaro per ataskaitinį ir ankstesnius laikotarpius patirtos pastoviosios ir kintamosios išlaidos, tenkančios per ataskaitinį laikotarpį parduotoms prekėms. Produktų gamybos savikainą sudaro gamybinės išlaidos, kurios pagal

įskaičiavimo į savikainą būdą skirstomos į tiesiogines ir netiesiogines gamybos išlaidas. Skaičiuojant produktų savikainą, visus šiuos kaštus privaloma tinkamai identifikuoti ir vėliau netiesioginius kaštus racionaliai paskirstyti tarp numatytų objektų, kurių savikainą reikia apskaičiuoti.

20. Skirstant netiesiogines gamybos išlaidas produktams, privaloma pasirinkti tinkamą skirstymo kriterijų, t. y. tokį, kuris kuo teisingiau parodytų skirstomų išlaidų ryšį su objektu, kuriam jos priskiriamos. Privaloma taikyti pagrindinius kriterijus, susijusius su darbo apmokėjimu, darbuotojų skaičiumi, žaliavų ir medžiagų sunaudojimu, gamybinių ir kitų patalpų naudojimu, technologinėmis operacijomis.

21. Priimant sprendimus, susijusius su paslaugų kainų nustatymu, būtina įvertinti:

21.1. organizacijos siekius;

21.2. sąnaudas;

21.3. paklausos elastingumą kainai;

21.4. kainos lankstumą;

21.5. konkurenciją;

21.6. marketingo kompleksą.

22. Nustatant paslaugų kainą remiantis sąnaudomis, privaloma pirmiausia apskaičiuoti sąnaudas ir pridėti pelno normą:

$$Kaina = kintamosios\ sąnaudos + pastoviosios\ sąnaudos + pelno\ norma$$

23. Teikiant paslaugas, atliekant darbus ar parduodant produkciją (išskyrus žemės ūkio produkciją) pelno norma neturi būti mažesnė kaip 30 %. Bendrasis pelningumas turi sudaryti ne mažiau 50%. Bendrojo pelningumo rodiklis pinigine išraiška rodo kiek 1-nam pardavimų eurui tenka bendrojo pelno (skirtumas tarp pardavimo kainos ir savikainos).

IV SKYRIUS

PASLAUGŲ, DARBŲ BEI PRODUKCIJOS KAINŲ IR TARIFŲ NUSTATYMAS PAGAL VEIKLAS IR PRODUKCIJĄ

24. Žemės ūkio produkcija. Žemės ūkio produkcijos (grūdinių kultūrų) pardavimo kaina nustatoma taikant tokią skaičiavimo formulę:

$$Pardavimo\ kaina = Pardavimo\ savikaina + Antkainis$$

25. Žemės ūkio produkcijos kainos nustatymui naudojama apklausos analizė, įvertinant einamųjų metų produkcijos rinkos kainą ir produkcijos likvidumą.

26. Vairuotojų, traktorininkų, ūkininkavimo pradmenų kursai. Paslaugos kaina nustatoma taikant tokią skaičiavimo formulę:

$$Paslaugos\ kaina = Paslaugos\ savikaina + Antkainis$$

27. Vairuotojų, traktorininkų ir ūkininkavimo pradmenų kursų paslaugų kainos nustatymui naudojama apklausos analizė, įvertinant rinkos kainą ir paslaugos paklausą.

28. Dokumentų kopijavimo, diplomų ir jų priedų dublikatų, įvairių pažymų ir pažymėjimų išdavimo paslaugų kaina nustatoma taikant tokią skaičiavimo formulę:

$$\text{Paslaugos kaina} = \text{Paslaugos savikaina} + \text{Antkainis}$$

29. Skaičiuojant paslaugos savikainą įtraukiama dokumentų blankų teikimo institucijos blankų kaina.

30. Apgyvendinimo paslaugų (išskyrus mokiniams, kurių apgyvendinimas dotuojamas valstybės) paslaugų kaina nustatoma taikant tokią skaičiavimo formulę:

$$\text{Paslaugos kaina} = \text{Paslaugos savikaina} + \text{Antkainis} \times \text{Parų skaičius}$$

31. Mokinių apgyvendinimo paslaugos kaina Centro bendrabutyje yra 30% nuo minimalios bazinės socialinės išmokos dydžio stipendijos.

32. Teikiant paslaugas, atliekant darbus ar parduodant produkciją, kainos ir tarifai nustatomi sudarant paslaugų, darbų ar prekės savikainos sąmatas, kurias tvirtina Centro direktorius.

33. Su Taisyklėmis supažindinami visi su paslaugomis, darbais bei produkcijos gamyba ir jų pardavimu susiję Centro darbuotojai.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Už paslaugų, darbų bei produkcijos kainų ir tarifų nustatymą, laikantis šių Taisyklių, atsakingas Centro direktorius.

35. Paslaugų, darbų bei produkcijos kainos ir tarifai tvirtinami Centro direktoriaus įsakymu.
